

VERONTRUSTEN LINKS EN RECHTS,
OOK IN AMERIKA ZIE PAG. 4/5

HUMANIST

Wekelijkse uitgave van het Humanistisch Verbond 36e jaargang nr. 19, 5-12-1981

Foto: 't Sticht

Mevrouw van Praag hield een korte toespraak na de onthulling van het bronzen beeld van haar dit jaar overleden man. Naast haar HV-voorzitter Rob Tielman en de Joegoslavische filosoof Markovic die ter gelegenheid van de officiële opening van het nieuwe Erasmushuis een lezing hield over anti-humanistische tendensen in de wereld.

FILOSOOF MARKOVIC HIELD LEZING BIJ OPENING ERASMUSHUIS BEELD VAN JAAP VAN PRAAG ONTHULD

Op woensdag 11 november vond de officiële opening plaats van het nieuwe Erasmushuis aan het Oudkerkhof. Hoogtepunt van deze gebeurtenis vormde de onthulling van het bronzen beeld van Jaap van Praag door mevrouw van Praag-Hoff. In een korte en ontroerende toespraak dankte mevrouw van Praag de leden van het Humanistisch Verbond die het door hun bijdragen mede mogelijk maakten dat het bronzen beeld kon worden gekocht. Zij sprak de hoop uit dat de ideeën en gedachten van haar overleden man de humanistische beweging zullen blijven inspireren.

Het bronzen borstbeeld van Jaap van Praag heeft een centrale plaats gekregen in de grote zaal van het nieuwe Erasmushuis.

Voorafgaande aan deze onthulling hield de Joegoslavische filosoof Markovic voor een aandachtig publiek (waaronder vele prominente humanisten van

het eerste uur) een lezing over anti-humanistische tendensen in de huidige samenleving. Markovic is één van de drie voorzitters van de IHEU, de internationale humanistische beweging.

De belangrijkste anti-humanistische tendens in de huidige samenleving is

naar de mening van Markovic het streven om anderen te overheersen. Hij noemt in dit verband de mogelijkheid van een totale vernietiging, de grenzeloze exploitatie van de bodemschatten en de egoïstische hang naar zoveel mogelijk bezit.

De strijd tegen anti-humanistische tendensen dient naar zijn mening op drie fronten te worden gevoerd. De bevochten vrijheid, het ontbreken van discriminatie en de redelijkheid moeten verdedigd worden. De economische en politieke machtscentra moeten gedemocratiseerd worden. Tenslotte moet het humanisme strijden op het terrein van onderwijs en cultuur.

Hes van Huizen

VERONTRUSTING IN HET VERBO STEUNEN VAN VREDESDEMONSTRATIONS

De grootste demonstratie ooit gehouden in Nederland is voorbij. De demonstratie voor de vrede en tegen de kernwapenwedloop op 21 november in Amsterdam was de grootste in de Europese reeks. De chronische ziekte Hollanditis blijkt zich voorspoedig te verspreiden (over west – maar ook oost-Europa) en in Nederland een gezonde invloed uit te oefenen op vele honderdduizenden die worden wakker geschud uit hun passieve houding van het-zal-allemaal-wel-meevallen-en-mijn-tijd-uitduren.

De zin van deze demonstratie lag niet alleen in de politieke druk die uitging van het inspirerend aantal mensen dat meeliep (het getal als argument?), maar misschien nog wel meer in de discussies die voorafgingen aan die gedenkwaardige 21ste november. Dag- en weekbladen stonden er bol van, en in menige huiskamer zal het onderwerp van de kernbewapening tot opgewonden meningsverschillen hebben geleid. Discussies ook in het Humanistisch Verbond waar de vraag of het HV al dan niet daadwerkelijk de demonstratie zou moeten steunen, tot verwarring en onrust leidde. In die verwarring hopen we in deze „Humanist“ wat duidelijkheid te brengen, de onrust zal vermoedelijk voortduren. En het is nog maar de vraag of dat een slechte zaak is. Immers, hierdoor blijkt dat het HV een levende club is, waar in levendige discussies meningen en argumenten gewogen kunnen worden.

Onrust in het Humanistisch Verbond, onrust en verwarring. Laten we eens proberen de gebeurtenissen van de afgelopen tijd op een rijtje te zetten. Voorzover dat tenminste mogelijk is, want op het moment dat dit wordt geschreven, zitten we nog midden in de ontwikkelingen en zijn bijvoorbeeld de uitkomsten van de op 26 november gehouden hoofdbestuursvergadering nog niet bekend.

Op de hoofdbestuursvergadering van 24 september j.l. was de vraag aan de

orde of het HV de oproep voor de demonstratie van 21 november zou moeten ondersteunen. Van de aanwezige bestuursleden toonden zich drie principieel tegenstander omdat het HV zich daardoor op partijpolitiek vlak zou begeven. Hiermee was directe ondersteuning vanuit het HV van de baan, omdat het hoofdbestuur de regel hanteert dat in zo'n geval geen publieke verklaring wordt ondersteund. In tegenstelling tot kranteberichten is dit geen statutair vastgelegde bepaling, maar een zogenaamde gewoonteregeling.

Geen oproep dus direkt vanuit het HV

om aan de demonstratie mee te doen. Wel besloot het hoofdbestuur op korte termijn te beslissen over de wenselijkheid van een Humanistisch Vredesberaad (analoog aan het reeds bestaande Interkerkelijke Vredesberaad, het IKV) dat wel in staat zou zijn de meerderheidsopvatting van bestuur en leden over kernbewapening uit te dragen.

Die wenselijkheid bleek groot te zijn. Zo belden tientallen verontruste leden naar het Landelijk Humanistisch Centrum in Utrecht met de vraag waarom het HV de demonstratie in vredesnaam niet ondersteunde. Ook werden verschillende gemeenschappen en individuele leden actief en richtten 62 verontruste jongeren zich met een protestbrief tot de Verbondsraad. Mede door deze reacties werd daarom op de hoofdbestuursvergadering van 5 november besloten tot de oprichting van het Humanistisch Vredesberaad. Uiteindelijk

„WIJ LATEN DE STRIJD TEGEN DE KERNWAPENS NIET OVER AAN DE POLITIEK“

Foto: Bert Bosch

Cor de Ronde, voorzitter van het nieuwbakken Humanistisch Vredesberaad, spreekt de honderdduizenden toe die op het Museumplein verzameld zijn.

In 1980 heeft het Humanistisch Verbond uitgesproken dat het gebruik en het bezit van kernwapens ethisch onaanvaardbaar is. Er zullen veel mensen in ons land zijn die dit onderschrijven. De vraag is welke consequenties je verbindt aan zo'n uitspraak. Het Humanistisch Verbond kan, wil en mag zich niet neerleggen bij de gelatenheid waarmee de ontwikkeling, de productie en de opstelling van kernwapens in de afgelopen decennia door velen is aanvaard. De aanwezigheid van kernwapens mag in die zin nooit beschouwd worden als een voldongen feit waarop niet afgedongen kan worden. Het ethisch oordeel biedt een basis van waaruit getracht moet worden de verdere opmars en verspreiding van kernwapens tegen te gaan. Geen illusies over de omvang en de zwaarte van de strijd. De supermachten beschouwen hun kernwapenarsenalen als de belangrijkste garantie voor hun veiligheid. Maar wat is veiligheid? De volgende wereldoorlog is zeker ook de laatste!

Humanisten vinden dat eenzijdige stappen zeker tot de mogelijkheden behoren. Eenzijdige stappen kunnen een proces op gang zetten waarbij de bewapeningsspiraal wordt omgebogen. Wij laten de strijd tegen de kernwapens niet over aan de politiek. In samenwerking met alle andere vredesbewegingen wil het Humanistisch Vredesberaad de strijd aanbinden vóór ontwapening en tegen de uitbreiding van kernbewapening in Europa en dus tegen de NAVO-besluiten van dec. '79. Hoofdpunten van de toespraak van Cor de Ronde op de vredesdemonstratie.

Humanist

Redactie en vormgeving:

Hes van Huizen

Humanist is een uitgave van het Humanistisch Verbond Oudkerkhof 11, Utrecht

Redactieadres:

Postbus 114, 3500 AC Utrecht

Telefoon: 030 - 318145.

Abonnementsprijs voor niet-leden f 25,- per jaar

t.n.v. Humanistische Pers postgiro 58, Utrecht.

Gedrukt op kringlooppapier bij Brouwer Offset bv, Utrecht.

ND OVER NIET - OF JUIST WEL- TRATIE

werd formeel gekozen voor een zelfstandige status, dus onafhankelijk van het HV. Even formeel nam het hoofdbestuur dan ook „kennis van de oprichting.”

Door deze konstruktie was het mogelijk toch uitdrukking te geven aan de gevoelens van de overgrote meerderheid van bestuur én leden in het Verbond. En tevens gevolg te geven aan een motie van het kongres, waarin een klemmend beroep wordt gedaan op alle bij de bewapeningswedloop betrokken partijen om eenzijdige stappen tot ontwapening te zetten. Overigens blijkt uit een op de vergadering van 14 november aangenomen motie dat de Verbondsraad van oordeel is dat de oproep van het organisatiekomitee geheel in de lijn ligt van deze kongresmotie (zie voor de letterlijke tekst van deze Verbondsraadmotie onderaan pagina).

Die verbondsraadvergadering was vrijwel geheel gewijd aan deze kwestie en de motie werd uiteindelijk met een overgrote meerderheid aangenomen.

Dit was voor het Verbondsraadlid Bert Hubert aanleiding zijn lidmaatschap van het Humanistisch Verbond op te zeggen. Hij is van mening dat de Verbondsraad door het aannemen van de motie prioriteit geeft aan bepaalde politieke doeleinden en kiest voor samenwerking met niet-humanisten die dezelfde doeleinden nastreven. „Daarmee koos men tegen voortgezette samenwerking met humanisten die die politiek afwijzen”, aldus een teleurgestelde Hubert, die zich afvraagt of er nog wel voor alle humanisten ruimte is binnen het Humanistisch Verbond. Hij is van mening van niet: „Mijn humanisme is afgewezen, omdat ik niet voor eenzijdige ontwapening ben.” Aangehaalde citaten zijn uit het afscheidsartikel dat Bert Hubert voor de „Humanist” schreef en dat – met een reactie van HV-voorzitter Rob Tielman – in deze „Humanist” is opgenomen (zie pagina 6).

VERBONDSRAAD BETREURT BESLUIT

De Verbondsraad van het Humanistisch Verbond op 14 november 1981 te Utrecht bijeen:

kennis genomen hebbende van het besluit van het hoofdbestuur in zijn vergadering van 24 september 1981 om niet officieel mee te werken aan voorbereiding en organisatie van de vredesdemonstratie op 21 november 1981 in Amsterdam;

overwegende dat bovenstaand besluit in strijd is met de in meerderheid heersende opvattingen in het Verbond; van oordeel dat de oproep van het organisatiecomité geheel in de lijn ligt van besluiten van congres en verbondsraad en de verklaring inzake de kernraketten

Een groep humanisten uit Groningen liep met dit spandoek (een leus bedacht door Bob Lanting) mee in de grootse vredesdemonstratie.

Het Humanistisch Vredesberaad, waarvan het HV-hoofdbestuurslid Cor de Ronde voorzitter is, heeft inmiddels een korte maar reeds bewogen geschiedenis. Protesten van verontruste leden die zich niet konden neerleggen bij de beslissing van het hoofdbestuur, leidden mede tot de snelle oprichting van het Vredesberaad. Protesten van een geheel andere groep verontrusten die zich juist verzetten tegen ondersteuning van de vredesdemonstratie, leidden tot publiciteit in verschillende dagbladen. Deze verontrusten beraden zich nog op hun positie, zij overwegen hun lidmaatschap op te zeggen. (Bij het ter perse gaan van dit nummer is het nog niet bekend of deze groep van ongeveer honderd verontrusten ook daadwerkelijk opstapt). Zo werd onder een onrustig gesternte het Humanistisch Vredesberaad geboren met links

en rechts van het kraambed verontrusten.

Aan de vooravond van de vredesdemonstratie trad het Humanistisch Vredesberaad voor het eerst in de openbaarheid door zich samen met het IKV te presenteren op een bijeenkomst in de Mozes- en Aäronkerk te Amsterdam. Op deze avond werd door vertegenwoordigers van beide organisaties toegelicht waarom zij de vredesdemonstratie ondersteunden cq. organiseerden.

En ook op de 21ste november was het Humanistisch Vredesberaad natuurlijk present. Vele humanisten uit alle delen van het land waren gezamenlijk naar Amsterdam getogen en liepen mee achter door het Humanistisch Vredesberaad, (maar ook op eigen gelegenheid) gemaakte spandoeken. En op het Museumplein was voorzitter Cor de Ronde één van de mensen die de verzamelde honderdduizenden toesprak. Hij oogstte vooral veel applaus met de uitspraak „Kernbewapening is diefstal van de arme landen.”

De grootste demonstratie ooit in Nederland gehouden is voorbij. De discussie in het Verbond over de maatschappelijke rol die het HV moet spelen (niet alleen voor wat betreft de kernbewapening, maar ook andere hete hangijzers), lijkt pas begonnen. Dat kan een boeiende discussie worden over de verhouding tussen ethiek en politiek, en in het algemeen over de toekomst van het Humanistisch Verbond. Het lijkt er op dat het Verbond zal moeten leren leven met leden die verontrust zijn. Hopelijk leren verontruste leden ook leven met het Verbond.

Hes van Huizen

HUMANISTEN GAAN TEGENWICHT INVLOED VAN AMERIKA

Veel mensen maken zich zorgen om wat er in Amerika aan de hand is. Ze zien het stijgende druggebruik, de alcoholproblematiek in en buiten de scholen, ze zijn bang voor het almaar toenemende geweld. Ze weten niet wat de economische teruggang weer zal afnemen van wat ze zojuist bereikt hebben, of juist niet. De werkeloosheid onder jongeren – en vooral onder zwarte jongeren – is angstaanjagend hoog. En weer anderen zijn ongerust over de pornografie-industrie, de abortuskwesie, het groeiende percentage echtscheidingen of de in hun ogen verzwakte militaire positie van Amerika, eens 's werelds machtigste land.

Georganiseerde samenzwering

Een deel van deze verontrusten hebben geen enkele twijfel hoe dit allemaal komt. Amerika is in verval geraakt, en volgens hen is dat allemaal de schuld van het humanisme. De mensen die zo denken hebben als belangrijkste spreekbuis de zogenaamde „Moral Majority“, een organisatie die zegt te spreken namens de meerderheid van de Amerikanen die er nog een moraal op na houden.

Deze „Moral Majority“ heeft ongeveer 400.000 leden, maar hun bereik is veel groter via blaadjes, tijdschriften en boeken. En niet te vergeten via godsdienstige televisieshow's die zo'n 50 miljoen kijkers bereiken.

De zondebok voor het morele en politieke verval dat zij in Amerika zien heet dus humanisme. Een citaat van dominee Tim La Haye: „Wij worden beheerst door een kleine maar een zeer invloedrijke categorie toegewijde humanisten die vastbesloten zijn om het Amerika met zijn morele traditie te veranderen in een humanistisch land zonder moraal. O, ze noemen het geen humanisme, ze

noemen het democratie, maar ze bedoelen humanisme met alle atheïstische, amorele ontarding die daar bij hoort.“ Eén van de bekendste vertegenwoordigers van dit kwaad, somde op de conferentie van humanistische organisaties in Washington nog eens op wat er volgens de fundamentalistische evangelisten (zoals ze zichzelf ook wel noemen) zo erg is aan dat humanisme. „Ze denken dat we een georganiseerde samenzwering vormen. Ze zeggen dat we de moraal ondermijnen. Dat druggebruik, pornografie, seksuele vrijheid en misdaad, allemaal op rekening komt van het humanisme. We overheersen de scholen, we onderwijzen de evolutieleer en we maken de mensen bewust van hun eigen waardenoordelen, van hun sex-opvoeding.“

Paul Kurtz, een vooraanstaand humanist, noemt veel van deze beschuldigingen wel terecht. En gelukkig maar. Maar hij wijst er op dat ze telkens drie grote fouten maken. Allereerst verwarren ze het humanisme – al die ideeën en waarden die nu eenmaal diep in de westerse cultuur zijn geworteld – met die kleine organisaties van mensen die voor dat soort waarden opkomen: zo'n tien tot vijftienduizend leden. Ten tweede zien ze geen verschil tussen religieuze en atheïstische humanisten. En ten derde – en dat is het meest belachelijke – verwarren ze het humanisme met menswetenschappen zoals sociologie, psychologie en zelfs geneeskunde.

Boeken verbannen

Christelijk nieuw-rechts heeft al een indrukwekkende serie resultaten bereikt. In tal van steden zijn boeken als „Huckleberry Finn“, „One flew over the cuckoo's nest“ en „The Godfather“ uit bibliotheken verbannen.

In veel openbare scholen door het hele land zijn campagnes op gang gekomen tegen seksuele vorming in de klas. Hoewel betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek laatst weer het tegendeel bewees, blijven ze maar beweren dat zwangerschap onder tieners toeneemt. Onnodig te zeggen dat waar mogelijk christelijk rechts de strijd tegen abortusvrijheid op alle fronten voert, en daarbij de grofste middelen niet schuwt.

Zo kan kardinaal Cook van New York als volgt worden geciteerd: „Buchenwald, Dachau, Auschwitz. Ze zeiden dat het nooit meer zou kunnen gebeuren, maar het is al gebeurd. Het gebeurt nu, overal rondom ons.“

Natuurlijk is zo'n uitspraak een extreem voorbeeld, net zoals van die dominee in San Francisco die voorstelde om zodra de bijbelse toestand in dit land weer hersteld zou zijn, om dan homoseksue-

In Washington kwamen onlangs zo'n 150 organisaties bij elkaar. Ze werkten erom te moeten zijn op de grote golf van de Amerikaanse enorme politieke gevolgen. Meestal gaan al die humanistische groepen maar dit keer vonden ze elkaar van een vijand: de zogenaamde „Moral Majority“ dat van Amerika een bijbels land maakt. „Moral Democracy“-actie van start. HV-radio naar het Amerika van Ronald Reagan. Een bericht over verontruste

Humanist Obsessions

Sex
Pornography
Marijuana
Drugs
Self-Indulgence
Rights without Responsibilities
Disillusionment with America

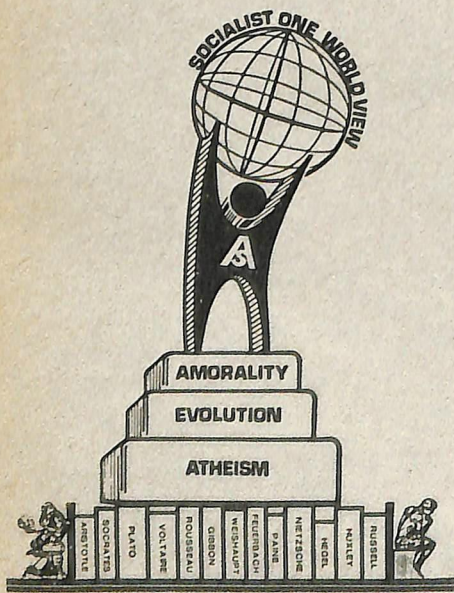
Dit is een illustratie uit het boek „The battle for the soul of America“. Schematisch wordt weergegeven hoe slecht de humanistische obsessies worden door de middelen, gemakzucht, rechten zonder verantwoordelijkheid, over Amerika. Rechts staat aangegeven waartoe het leidt: ouders en autoriteiten. Verder kan men rekenen op trouwen, doel en geluk.

Links en rechts onderaan op deze middenpagina's worden de humanistische obsessies weergegeven. Links worden de humanistische obsessies weergegeven door de middelen, gemakzucht, rechten zonder verantwoordelijkheid, over Amerika. Rechts staat aangegeven waartoe het leidt: ouders en autoriteiten. Verder kan men rekenen op trouwen, doel en geluk.

HUMANISME: ZONDEBOK VAN C

Wat wordt er in de fundamentalistische kring in Amerika onder het begrip humanisme eigenlijk verstaan?

Daar zijn twee antwoorden op mogelijk. Om te beginnen verwijst het naar bepaalde grondslagen die de meeste Westerse landen zich sinds de tijd van de Verlichting hebben eigen gemaakt, tot op grote hoogte. Dan moet je denken aan zaken als: de scheiding van kerk en staat, onafhankelijke rechtspraak; gelijkheid voor de wet, dus een pluriforme samenleving met respect voor andersdenkenden, en met name minderheden, vrijheid van wetenschappelijk onderzoek, vrijheid van meningsuiting, handhaving van de menselijke waardigheid en van de rechten van de mens. Er zit natuurlijk heel wat in de klacht van rechtse evangelisten dat dit de overheersende ideeën op scholen, universiteiten en in de media zijn. Gelukkig maar. Alleen iedereen die gelooft in

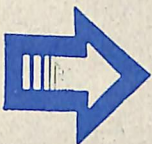
HT BIEDEN AAN ALARMERENDE NSE FUNDAMENTALISTEN

n 20 Amerikaanse humanistische or-
aan een aktie die een antwoord zal
vangelisatie die de laatste jaren in
heeft gehad.

oriënteerde groepen hun eigen weg,
ege een opdringerige gemeenschap-
al Majority", het christelijke rechts,
wil maken. Als tegenwicht is nu de
gegaan. Casper Vogel reisde voor de
ld Reagan, en sprak met vele huma-
n in Amerika.

Results

**Rebellion
at God,
parents,
authority.**

**A tragic
lack in skills,
self-worth,
purpose,
happiness.**

e for the Mind" (van ene Tim LaHaye) waarin
de invloed van humanisme wel niet is.
eergegeven: sex, pornografie, marijuana, ver-
nder verantwoordelijkheden en teleurstelling
in dit resulteert: in opstand komen tegen god.
n op een tragisch gebrek aan talenten, zelfver-

ina: weergave van het verschil tussen huma-
nistische evangelisten in Amerika dat zien. Het
t onder de last van een lege wereldbol. De fiere
eplaagd door enige twijfel, hij is gods dienaar
t symbool: in het humanistische symbool staat

CHRISTELIJK NIEUW-RECHTS

deze grondslagen van vrijheid, onaf-
hankelijkheid en gelijkwaardigheid
wordt in Amerika eerder „liberal" ge-
noemd dan „humanist". En anders dan
in het spraakgebruik in Nederland over
liberalen, betekent het woordje liberal
eerder zoiets als „progressief".

Er zijn in Amerika ook een aantal men-
sen die zichzelf wel bewust „humanist"
noemen, al dan niet georganiseerd.
Ook zij zijn over het algemeen politiek
vooruitstrevend. Maar ze willen met dat
woord „humanist" nog iets meer zeg-
gen, n.l. dat zij geloven dat mensen hun
leven op eigen kracht moeten leiden en
dat ze dat ook kunnen.

Naast allerlei kleine groepen over het
hele land zijn er eigenlijk maar twee
wat grotere organisaties van huma-
nisten. Dat zijn de American Ethical
Union - de ethische unie - en de Ameri-
can Humanist Association.

len ter dood te brengen door middel van
steniging. Uitersten, maar wel in een
perspektief dat de „Moral Majority" tot
het zijne heeft gemaakt. Een beweging
die in verschillende staten er in ge-
slaagd is om in de biologielessen op
openbare scholen naast de evolutieleer
het bijbelse scheppingsverhaal weer
als verplichte lesstof op te nemen.

Wat zijn het voor mensen die deze be-
weging, deze „Moral Majority" steu-
nen? Zijn het verstokte kerkgangers,
zijn het orthodoxen, zwarte kousendra-
gers? Gerard Larue, een humanistisch
georiënteerde hoogleraar bijbelse ge-
schiedenis zegt er dit van: Hoe verve-
lend het ook is om het zo uit te drukken,
maar deze gefrustreerde fundamen-
talen zijn minder goed geschoold,
naïever en meer bereid om de autoriteit
van bijvoorbeeld hun dominees te aan-
vaarden. Deze dominees bespelen de
angst van ouders die zich zorgen maken
om hun kinderen die alleen maar geïn-
teresseerd zouden zijn in sex en kle-
ding, die maar wat rondhangen en to-
taal geen moraal zouden hebben. En
hier heb je dan een groep geestelijke
leiders die een duidelijk positief ant-
woord hebben op die bezorgdheid. Na-
tuurlijk, wij zijn ook bezorgd en daar is
ook alle aanleiding toe. Maar wij geven
andere antwoorden. Wij praten over
verbetering van de seksuele opvoeding
en de ethische vorming, van de mense-
lijke waarden, van respect voor de an-
der. Zij hebben het over goddelijke
wetten, waardoor bijvoorbeeld homo-
seksuelen buiten de maatschappij wor-
den geplaatst en over abortus die altijd
moet worden verboden, ongeacht de
omstandigheden. Deze „Moral Majori-
ty" heeft een zeer simplistisch antwoord
op zeer ingewikkelde vraagstukken.

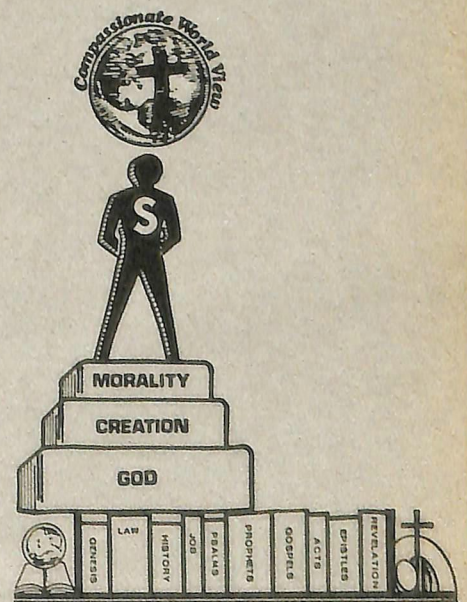
Veel mensen denken dat de Ameri-
kaanse democratie sterk genoeg is om
zulke golven van verrechtsing te door-
staan. Er wordt ook op gewezen dat de
kentering er al is nu zelfs een bekende
aartskonservatief als senator Barry
Goldwater tegen de fundamentalisten
is uitgevaren omdat hij weigert zich een
moraal te laten voorschrijven. Toch zijn
de feiten te alarmerend om te zwijgen
en daarom gingen op de conferentie in
Washington stemmen op om veel meer
dan voorheen samen te werken als hu-
manistische organisaties om dat nieuw
rechts het hoofd te bieden. De meeste
kans van slagen maakt een aktie
waarmee al iets eerder dit jaar een be-
gin is gemaakt maar dat nu over het
gehele land zal worden uitgebreid. Die
aktie heet „Moral Democracy" en zal
aanstaand voorjaar een grote nationale
manifestatie in New York organiseren.
De „Moral Democracy" wil de strijd te-
gen de „Moral Majority" aanbinden met

publikaties, demonstraties, briefakties
en met verspreiding van buttons. Er
moet antwoord gegeven worden, want
iedereen was het er over eens dat je niet
onverschillig kunt blijven als de demo-
kratie bedreigd wordt zoals op tal van
plaatsen in Amerika nu gebeurt. Want
die democratie wordt bedreigd als er
geen tolerantie meer is voor andere
overtuigingen, als er zondebokken
worden gezocht, voor wat gezien wordt
als de ondergang van de natie; als er
een beroep wordt gedaan op kracht, op
macht, op verhoging van de militaire
uitgaven in een tijd van economische
teruggang. Als de bevolking wordt ver-
deeld in uitverkorenen en verdoemden.

Matthew Ies Spetter, uit Nederland af-
komstig maar al zo'n 30 jaar leider van
een humanistische groep in New York is
optimistisch: „Ik heb vertrouwen in de
elasticiteit van de Amerikaanse demo-
kratie. Men moet ook begrip hebben
voor de psychologische en religieuze
nood waaruit deze beweging is gebo-
ren. Want het grootste gevaar dat men-
sen in de moderne samenleving be-
dreigd is wat Eric Fromm „Indifference"
noemt: onverschilligheid.

Dit artikel is een verkorte weergave van
twee door de HV-radio uitgezonden
programma's van Casper Vogel. Be-
werking: Hes van Huizen.

U kunt de onverkorte weergave van dit radiopro-
gramma op cassette aanvragen door f 7,50 over te
maken op giro 58 van de Humanistische Pers te
Utrecht, onder vermelding van „Humanisten in de
VS".

HUMANISTEN GAAN TEGENWICHT BIEDEN AAN ALARMERENDE INVLOED VAN AMERIKAANSE FUNDAMENTALISTEN

Veel mensen maken zich zorgen om wat er in Amerika aan de hand is. Ze zien het stijgende druggebruik, de alcoholproblematiek in en buiten de scholen, ze zijn bang voor het almaar toenemende geweld. Ze weten niet wat de economische teruggang weer zal afnemen van wat ze zojuist bereikt hebben, of juist niet. De werkeloosheid onder jongeren – en vooral onder zwarte jongeren – is angstaanjagend hoog. En weer anderen zijn ongerust over de pornografie-industrie, de abortuskwestie, het groeiende percentage echtscheidingen of de in hun ogen verzwakte militaire positie van Amerika, eens 's werelds machtigste land.

Georganiseerde samenzwering

Een deel van deze verontrusten hebben geen enkele twijfel hoe dit allemaal komt. Amerika is in verval geraakt, en volgens hen is dat allemaal de schuld van het humanisme. De mensen die zo denken hebben als belangrijkste spreekbuis de zogenaamde „Moral Majority“, een organisatie die zegt te spreken namens de meerderheid van de Amerikanen die er nog een moraal op na houden.

Deze „Moral Majority“ heeft ongeveer 400.000 leden, maar hun bereik is veel groter via blaadjes, tijdschriften en boeken. En niet te vergeten via godsdienstige televisieshows die zo'n 50 miljoen kijkers bereiken.

De zondebok voor het morele en politieke verval dat zij in Amerika zien heet dus humanisme. Een citaat van dominee Tim La Haye: „Wij worden beheerst door een kleine maar een zeer invloedrijke categorie toegewijde humanisten die vastbesloten zijn om het Amerika met zijn morele traditie te veranderen in een humanistisch land zonder moraal. O, ze noemen het geen humanisme, ze

noemen het democratie, maar ze bedoelen humanisme met alle atheïstische, amorele ontaarding die daar bij hoort.“ Een van de bekendste vertegenwoordigers van dit kwaad, somde op de conferentie van humanistische organisaties in Washington nog eens op wat er volgens de fundamentalistische evangelisten (zoals ze zichzelf ook wel noemen) zo erg is aan dat humanisme. „Ze denken dat we een georganiseerde samenzwering vormen. Ze zeggen dat we de moraal ondermijnen. Dat druggebruik, pornografie, seksuele vrijheid en misdaad, allemaal op rekening komt van het humanisme. We overheersen de scholen, we onderwijzen de evolutieleer en we maken de mensen bewust van hun eigen waardenoordelen, van hun sex-opvoeding.“

Paul Kurtz, een vooraanstaand humanist, noemt veel van deze beschuldigingen wel terecht. En gelukkig maar. Maar hij wijst er op dat ze telkens drie grote fouten maken. Allereerst verwarren ze het humanisme – al die ideeën en waarden die nu eenmaal diep in de westerse cultuur zijn geworteld – met die kleine organisaties van mensen die voor dat soort waarden opkomen: zo'n tien tot vijftienduizend leden. Ten tweede zien ze geen verschil tussen religieuze en atheïstische humanisten. En ten derde – en dat is het meest belachelijke – verwarren ze het humanisme met menswetenschappen zoals sociologie, psychologie en zelfs geneeskunde.

Boeken verbannen

Christelijk nieuw-rechts heeft al een indrukwekkende serie resultaten bereikt. In tal van steden zijn boeken als „Huckleberry Finn“, „One flew over the cuckoo's nest“ en „The Godfather“ uit bibliotheken verbannen.

In veel openbare scholen door het hele land zijn campagnes op gang gekomen tegen seksuele vorming in de klas. Hoewel betrouwbaar wetenschappelijk onderzoek laatst weer het tegendeel bewees, blijven ze maar beweren dat zwangerschap onder tieners toeneemt. Onnodig te zeggen dat waar mogelijk christelijk rechts de strijd tegen abortusvrijheid op alle fronten voert, en daarbij de grofste middelen niet schuwt.

Zo kan kardinaal Cook van New York als volgt worden geciteerd: „Buchenwald, Dachau, Auschwitz. Ze zeiden dat het nooit meer zou kunnen gebeuren, maar het is al gebeurd. Het gebeurt nu, overal rondom ons.“

Natuurlijk is zo'n uitspraak een extreem voorbeeld, net zoals van die dominee in San Francisco die voorstelde om zodra de bijbelse toestand in dit land weer hersteld zou zijn, om dan homoseksue-

In Washington kwamen onlangs zo'n 20 Amerikaanse humanistische organisaties bij elkaar. Ze werkten er aan een akte die een antwoord zal moeten zijn op de grote golf van evangelisatie die de laatste jaren in Amerika enorme politieke gevolgen heeft gehad.

Meestal gaan al die humanistisch georiënteerde groepen hun eigen weg, maar dit keer vonden ze elkaar vanwege een opdringerige gemeenschappelijke vijand: de zogenaamde „Moral Majority“, het christelijke rechts, dat van Amerika een bijbels land wil maken. Als tegenwicht is nu de „Moral Democracy“-akte van start gegaan. Casper Vogel reisde voor de HV-radio naar het Amerika van Ronald Reagan, en sprak met vele humanisten. Een bericht over verontrusten in Amerika.

Humanist Obsessions

Sex
Pornography
Marijuana
Drugs
Self-Indulgence
Rights without Responsibilities
Disillusionment with America

Results

Rebellion at God, parents, authority.

A tragic lack in skills, self-worth, purpose, happiness.

Dit is een illustratie uit het boek „The battle for the Mind“ (van ene Tim LaHaye) waarin schematisch wordt weergegeven hoe slecht de invloed van humanisme wel niet is.

Links worden de humanistische obsessies weergegeven: sex, pornografie, marijuana, verdovende middelen, gemakzucht, rechten zonder verantwoordelijkheden en teleurstelling over Amerika. Rechts staat aangegeven waartoe dit resulteert: in opstand komen tegen god, ouders en autoriteiten. Verder kan men rekenen op een tragisch gebrek aan talenten, zelfvertrouwen, doel en geluk.

Links en rechts onderaan op deze middenpagina: weergave van het verschil tussen humanisme en christendom, zoals de fundamentalistische evangelisten in Amerika dat zien. Het humanistische symbool gaat hier zwaar gebukt onder de last van een lege wereldbol. De fiere christelijke variant daarentegen wordt niet geplaagd door enige twijfel, hij is gods dienaar (in het engels Servant, vandaar die „S“ in het symbool; in het humanistische symbool staat de „A“ voor Autonom).

HUMANISME: ZONDEBOK VAN CHRISTELIJK NIEUW-RECHTS

Wat wordt er in de fundamentalistische kring in Amerika onder het begrip humanisme eigenlijk verstaan?

Daar zijn twee antwoorden op mogelijk. Om te beginnen verwijst het naar bepaalde grondslagen die de meeste Westerse landen zich sinds de tijd van de Verlichting hebben eigen gemaakt, tot op grote hoogte. Dan moet je denken aan zaken als: de scheiding van kerk en staat, onafhankelijke rechtspraak; gelijkheid voor de wet, dus een pluriforme samenleving met respect voor andersdenkenden, en met name minderheden, vrijheid van wetenschappelijk onderzoek, vrijheid van meningsuiting, handhaving van de menselijke waardigheid en van de rechten van de mens. Er zit natuurlijk heel wat in de klacht van rechtse evangelisten dat dit de overheersende ideeën op scholen, universiteiten en in de media zijn. Gelukkig maar. Alleen iedereen die gelooft in

deze grondslagen van vrijheid, onafhankelijkheid en gelijkwaardigheid wordt in Amerika eerder „liberal“ genoemd dan „humanist“. En anders dan in het spraakgebruik in Nederland over liberalen, betekent het woordje liberal eerder zoiets als „progressief“.

Er zijn in Amerika ook een aantal mensen die zichzelf wel bewust „humanist“ noemen, al dan niet georganiseerd. Ook zij zijn over het algemeen politiek vooruitstrevend. Maar ze willen met dat woord „humanist“ nog iets meer zeggen, n.l. dat zij geloven dat mensen hun leven op eigen kracht moeten leiden en dat ze dat ook kunnen.

Naast allerlei kleine groepen over het hele land zijn er eigenlijk maar twee wat grotere organisaties van humanisten. Dat zijn de American Ethical Union – de ethische unie – en de American Humanist Association.

len ter dood te brengen door middel van steniging. Uitersten, maar wel in een perspectief dat de „Moral Majority“ tot het zijne heeft gemaakt. Een beweging die in verschillende staten er in geslaagd is om in de biologielessen op openbare scholen naast de evolutieleer het bijbelse scheppingsverhaal weer als verplichte lesstof op te nemen.

Wat zijn het voor mensen die deze beweging, deze „Moral Majority“ steunen? Zijn het verstokte kerkgangers, zijn het orthodoxen, zwarte kousendragers? Gerard Larue, een humanistisch georiënteerde hoogleraar bijbelse geschiedenis zegt er dit van: Hoe vervelend het ook is om het zo uit te drukken, maar deze gefrustreerde fundamentalisten zijn minder goed geschoold, naïever en meer bereid om de autoriteit van bijvoorbeeld hun dominees te aanvaarden. Deze dominees bespelen de angst van ouders die zich zorgen maken om hun kinderen die alleen maar geïnteresseerd zouden zijn in sex en kleding, die maar wat rondhangen en totaal geen moraal zouden hebben. En hier heb je dan een groep geestelijke leiders die een duidelijk positief antwoord hebben op die bezorgdheid. Natuurlijk, wij zijn ook bezorgd en daar is ook alle aanleiding toe. Maar wij geven andere antwoorden. Wij praten over verbetering van de seksuele opvoeding en de ethische vorming, van de menselijke waarden, van respect voor de ander. Zij hebben het over goddelijke wetten, waardoor bijvoorbeeld homoseksuelen buiten de maatschappij worden geplaatst en over abortus die altijd moet worden verboden, ongeacht de omstandigheden. Deze „Moral Majority“ heeft een zeer simplistisch antwoord op zeer ingewikkelde vraagstukken.

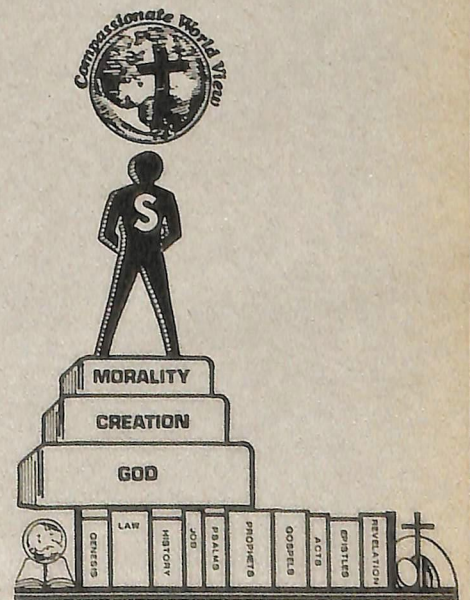
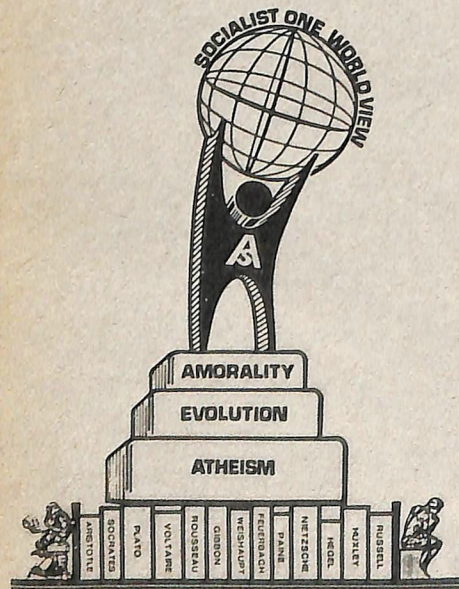
Veel mensen denken dat de Amerikaanse democratie sterk genoeg is om zulke golven van verrechtsing te doorstaan. Er wordt ook op gewezen dat de kentering er al is nu zelfs een bekende arts-konservatief als senator Barry Goldwater tegen de fundamentalisten is uitgevaren omdat hij weigert zich een moraal te laten voorschrijven. Toch zijn de feiten te alarmerend om te zwijgen en daarom gingen op de conferentie in Washington stemmen op om veel meer dan voorheen samen te werken als humanistische organisaties om dat nieuw rechts het hoofd te bieden. De meeste kans van slagen maakt een akte waarmee al iets eerder dit jaar een begin is gemaakt maar dat nu over het gehele land zal worden uitgebreid. Die akte heet „Moral Democracy“ en zal aanstaand voorjaar een grote nationale manifestatie in New York organiseren. De „Moral Democracy“ wil de strijd tegen de „Moral Majority“ aanbinden met

publikaties, demonstraties, briefakties en met verspreiding van buttons. Er moet antwoord gegeven worden, want iedereen was het er over eens dat je niet onverschillig kunt blijven als de democratie bedreigd wordt zoals op tal van plaatsen in Amerika nu gebeurt. Want die democratie wordt bedreigd als er geen tolerantie meer is voor andere overtuigingen, als er zondebokken worden gezocht, voor wat gezien wordt als de ondergang van de natie; als er een beroep wordt gedaan op kracht, op macht, op verhoging van de militaire uitgaven in een tijd van economische teruggang. Als de bevolking wordt verdeeld in uitverkorenen en verdoemden.

Matthew Ies Spetter, uit Nederland afkomstig maar al zo'n 30 jaar leider van een humanistische groep in New York is optimistisch: „Ik heb vertrouwen in de elasticiteit van de Amerikaanse democratie. Men moet ook begrip hebben voor de psychologische en religieuze nood waaruit deze beweging is geboren. Want het grootste gevaar dat mensen in de moderne samenleving bedreigd is wat Eric Fromm „Indifference“ noemt: onverschilligheid.“

Dit artikel is een verkorte weergave van twee door de HV-radio uitgezonden programma's van Casper Vogel. Bewerking: Hes van Huizen.

U kunt de onverkorte weergave van dit radioprogramma op cassette aanvragen door f 7,50 over te maken op giro 58 van de Humanistische Pers te Utrecht, onder vermelding van „Humanisten in de VS“.

BERT HUBERT: MIJN HUMANISME IS AFGeweZEN, OMDAT IK NIET VOOR EENZIJDIGE ONTWAPENING BEN

Bert Hubert, oud-hoofdbestuurslid van het HV en lid van de Verbondsraad, heeft naar aanleiding van de laatste verbondsraadsvergadering op 14 november zijn lidmaatschap van het HV opgezegd. Hij voelt zich als VVD'er niet meer thuis in het Humanistisch Verbond. In bijgaand artikel geeft hij een nadere toelichting op deze stap.

HV-voorzitter Rob Tielman gaat vervolgens nader in op Huberts overwegingen.

Ik ben humanist en liberaal. Die combinatie, voor mij altijd heel consistent en voor de hand liggend geweest, schijnt niet te kunnen. Althans niet meer wanneer dat – zoals in mijn geval – resulteert in een bewuste keuze voor het Humanistisch Verbond, gekombineerd met een bewuste keuze voor de VVD. Want, dat is me op de Verbondsraad van 14 november gebleken, opvattingen over kernwapens zoals die binnen de VVD leven (afschaffen, maar dan ook in alle landen), en zoals die door het IKV worden gehuldigd – eerst Nederland uit – kunnen niet samenvallen onder de noemer humanisme. Het primaat van de politiek boven de levensbeschouwing heeft zijn intrede gedaan in het huidige Verbond.

Sinds ik actief lid werd van het Humanistisch Verbond (op 26-jarige leeftijd in 1969) heb ik geweten en soms ook overduidelijk gemerkt, dat de VVD bij de „spraakmakende gemeente” binnen het HV niet altijd even populair was. Maar wat ik ook heb beseft en wat me soms in moeilijke vergaderingen van

het HB (waar ik van '70 tot '74 lid van was) op de been heeft gehouden, is dat aan de „basis” van het HV, ontelbaar veel „stille leden” zijn, voor wie humanisme en politieke overtuiging heel goed te scheiden zijn. Dat is mij vooral duidelijk gebleken bij de lezingen die ik in veel gemeenschappen heb gehouden over het onderwerp „Het Humanistisch Verbond is geen politieke beweging”, een thema dat ik eens had opgegeven toen bleek dat er behoefte was aan mensen die inleidingen wilden houden en waar, eigenlijk ook tot mijn verbazing, veel belangstelling voor bleek te bestaan.

In mijn lezingen, maar ook binnen het HB en binnen de Verbondsraad, heb ik steeds gepleit voor handhaving van de „politieke breedheid” van het HV. Dat heb ik vooral gedaan vanuit een innerlijke overtuiging, dat een levensbeschouwing geen oplossing biedt voor praktische politieke vraagstukken (zie CDA). Natuurlijk onderken ik ook, dat het merendeel van de leden van het HV politiek gezien kiest voor de partijen in het scala tussen PSP en D'66, waardoor men het in humanistische kring vaak ook in ruime meerderheid eens is over bepaalde politieke opvattingen. Het misverstand rijst dan al gauw dat, omdat men het onderling eens is en men in HV-kader bijeen is, die opvatting de humanistische opvatting is. Dat nu is niet altijd waar, want humanisten kunnen politiek ook nog voor andere partijen kiezen. Mijn pleidooi is dan ook altijd geweest, na te gaan of zo'n opvatting nu werkelijk voortkomt uit de levensbeschouwing zelf en gedeeld kan worden door allen die zich met de doelstellingen van het HV kunnen verenigen. Laat

men die humanistische toetsing achterwege, dan wordt het HV de levensbeschouwelijke tak van een beperkte politieke familie. Men zou zich beter met ethische overwegingen op grond van de eigen levensbeschouwing kunnen richten op alle niet-konfessionele partijen.

De Verbondsraad heeft echter gekozen voor prioriteit geven aan bepaalde politieke doeleinden en voor samenwerking met niet-humanisten met dezelfde doeleinden. Daarmee koos men tegen voortgezette samenwerking met humanisten die die politieke doelen afwijzen. Men moet beseffen dat niet alle humanisten die weg kunnen volgen. Het Verbond zal een homogener gezelschap worden, maar wel wat kleiner. En met minder invloed. En met minder mogelijkheden.

Men laat een deel van de humanisten in de kou staan, en zij zullen moeite hebben dat afgeslankte Verbond met warmte toegemoet te treden. Zij zullen moeite hebben het Verbond te steunen ook in wensen die gerechtvaardigd waren toen de vereniging HV nog een werkelijk politiek pluriform Verbond was.

De laatste jaren was mijn zorg over de ontwikkelingen in het HV versterkt door de loop van de discussie met name over de nucleaire bewapening, maar ook over de overlevingsproblematiek. De verklaring van de Verbondsraad over kernbewapening van vorig jaar heb ik mee opgesteld en ik sta daar achter. Wel lag de verklaring op de grens van wat mij persoonlijk aanvaardbaar was. De motie van het Apeldoornse kongres ging naar mijn mening in de geest (minder in de tekst) over die grens heen, en daar heb ik het moeilijk mee gehad. De „eisen” van het organisatie-komitee voor de demonstratie op 21 november liggen mij politiek geheel niet. En die eisen waren in de Verbondsraad van 14 november aan de orde.

Het besluit van het HB om niet mee te werken aan de demonstratie op 21 november in Amsterdam werd betreurd in de motie Samson: (zie elders in dit nummer red.). De hoofdbestuursopstelling vloede voort uit de overweging dat een substantiële minderheid in het HB niet vóór medewerking aan de demonstratie was: 10 vóór, 5 blanco, 3 (verdeeld over PvdA, D'66 en VVD) tegen – en dat dus volgens de regel die het HB hanteert, geen uitspraak werd gedaan. Die opstelling van het HB acht ik wijs en korrekt en aan een motie-Samson had ik absoluut geen behoefte.

Maar naar aanleiding van die motie had ik wel de behoefte de basisvraag op te werpen of het HV eigenlijk nog wil

blijven uitgaan van het universaliteitsbeginsel allen te willen verenigen die de doelstellingen van het HV onderschrijven. Met andere woorden: is er voor alle humanisten ruimte binnen het Humanistisch Verbond?

In theorie beantwoordt ieder HV-lid deze vraag bevestigend. Maar de praktijk is anders. Met Calvinistische stelligheid is mij op de Verbandsraad duidelijk gemaakt, dat er voor mijn politieke stellingname onvoldoende plaats meer is binnen het HV. Mijn humanisme is afgewezen, omdat ik niet voor eenzijdige ontwapening ben. Zoals het IKV bepaalt wie een echte Christen is, bepaalt het Humanistisch Vredesberaad welke humanisten in aanmerking kunnen komen voor toetreding tot dat beraad. Voor mensen zoals ik, die kiezen voor een andere weg om van de kernbepaling verlost te worden, die lid zijn van de VVD, is in dat beraad géén plaats. Ik heb in de Verbandsraad ook de vraag gesteld: „Als ik in een kwestie tot een andere oplossing kom dan de meerderheid in het Verbond, ben ik dan geen goed humanist meer?” Voorzitter

Tielman hield de vergadering voor dat ik deze vraag – gezien het verloop van de urenlange debatten – terecht stelde. Hij konstateerde dat er een „eng sfeertje” hing.

De ondervoorzitter De Ronde bevestigde nog eens dat er zijns inziens een konsekwente lijn liep via de beginselen via de kernwapenverklaring en via de kongressuitspraak naar de eisen van de demonstratie van 21 november. Wetende welke lading de discussie aan de motie had meegegeven nam de Verbandsraad de motie aan met overweldigende meerderheid. Voor mij het einde van mijn lidmaatschap van het Humanistisch Verbond. Niet om de motie: het zal duidelijk zijn dat er geen mens meer of minder door naar Amsterdam is gegaan. Het gaat mij om dat sfeertje, om de mentaliteit dat politieke gelijkgezindheid binnen het Verbond beter is dan een pluriform punt van samenkomen van humanisten.

De Verbandsraad heeft gekozen. Ik ook. Ik zal mijn humanist-zijn buiten de organisatie moeten beleven. En hopen op betere tijden.

A. J. B. Hubert

REAKTIE HV-VOORZITTER

OOK OPZEGGEN IS EEN VORM VAN MEEWERKEN

Huberts opzeggingsartikel geeft mij aanleiding tot de volgende kanttekeningen. Mijn opmerking over een eng sfeertje sloeg op een incident in de Verbandsraadsvergadering waarvoor de betrokkene inmiddels zijn verontschuldigingen heeft aangeboden (die door Hubert zijn aanvaard) zodat ik die zaak als gesloten beschouw. In de tweede plaats heeft de Verbandsraad in deze kwestie slechts een adviserende bevoegdheid, zodat onverminderd overeind blijft staan dat het Humanistisch Verbond het standpunt van de minderheid heeft gerespekteerd en zich niet achter de oproep tot demonstreren heeft geschaard: ook dit kan voor Hubert dus geen reden tot opzegging zijn.

In de derde plaats moet opgemerkt worden dat het hoofdbestuur in feite voor een onmogelijke opgave staat. Artikel 3.1. van de statuten zegt namelijk dat het HV zich ten doel stelt „allen te verenigen die met het beginsel instemmen”. En artikel 2.3 van diezelfde statuten noemt als derde beginsel „het streven naar een samenleving waarin vrijheid, gerechtigheid, verdraagzaamheid, eerbied voor de menselijke waardigheid en medemenselijkheid centraal staan”. Die twee bepalingen staan in een spanningsverhouding tot elkaar als de inzichten omtrent dat streven fundamenteel gaan verschillen. Enerzijds is er dan een minderheid die dreigt het HV te verlaten als het wel iets doet, en anderzijds is er een die dat wil doen als het HV niet iets doet. Hubert denkt dit dilemma op te lossen

door zijn lidmaatschap op te zeggen. Ik respecteer zijn beslissing, maar daarmee is het dilemma niet werkelijk opgelost en werkt hij er in feite aan mee dat de ontwikkelingen nog meer in een door hem niet gewenste richting gaan verlopen. Bovendien loopt hij de kans op het verwijt zich politiek op te stellen dan hij zelf denkt. Immers: juist degenen die ter ene of ter andere zijde de meeste politieke bezwaren hebben tegen het HV en desondanks lid blijven maken daardoor duidelijk levensbeschouwing zwaarder te laten wegen dan politiek. Ik hoop dat hij op zijn beslissing wil terugkeren.

Rob Tielman

Zaterdag 9 december is er weer HV-café met als thema dit keer „Hoe alternatief zijn alternatieve relaties?” waarbij ook de film „Zwartziek” zal worden vertoond. (Aanvang van deze film: 20.30 uur) Het café is open vanaf 16.00 uur en sluit om 02.00 uur. Plaats: Erasmushuis, Oudkerkhof 11 in Utrecht.

HUMANITAS ZOEKT: EEN LANDELIJK STAFFUNKTIONARIS MAATSCHAPPELIJK AKTIVERINGSWERK.

Verdere informatie: 020 - 739444.

DOOR PLAATSGEBREK VERVALT DIT NUMMER DE RUBRIEK „DIALOGO”.

Rektifikatie: in de laatste „Dialogo” stond twee maal abusievelijk redelijke verontwaardiging. Dit moet zijn: zedelijke verontwaardiging.

VERBOND OP RTV

radio

NA VIJVEN EN ZESSEN

elke dinsdag 18.30-19.00 uur op Hilversum 2

MONGOOLTJES THUIS OF NIET?

6 december 1981, 9.30-10.00 uur, Hilversum 2

Als je een mongoloïde kind zelf thuis opvoedt, word je met de vinger nagewezen.

Antoinette van Brink praatte met een gezin dat zich van die vooroordelen niets aantrok en hun kind zelf opvoedde.

MENS EN DIER HEBBEN ELKAAR NIETS TE VERWIJTEN... OF WEL SOMS?

Een programma van Riëtte Kuin.

13 december 1981, 9.30 - 10.00 uur, Hilversum 2

Deze en volgende week gesprekken met onder anderen de schrijfster Mies Bouhuys, de bioloog Midas Dekkers en de etholoog Frans de Waal over de verhouding tussen mens en dier.

televisie

VIJF MINUTEN BEDENKTIJD

elke zondagavond 20.40-20.45 uur op Nederland 2.

Het Humanistisch Verbond

wil overgaan tot aanstelling van

**EEN HUMANISTISCH
RAADSVROUW/MAN**

voor 10 uur per week bij de Gemeentelijke Dienst Verpleging en Verzorging in Den Haag.

Werkzaamheden:

- het leveren van een bijdrage aan de geestelijke verzorging ten dienste van patiënten en hun familie in een aantal verpleeghuizen voor somatische en psychogeriatrische patiënten;
- werken aan opbouw en integratie van humanistische geestelijke verzorging in deze klinieken;
- bijdragen aan optimalisering van het leefklimaat;
- helpen vormgeven aan bezinningsbijeenkomsten en gespreksgroepen.

Gevraagd:

- het diploma van het Humanistisch Opleidings Instituut of het binnenkort afronden van deze opleiding.

Inlichtingen kunt U verkrijgen bij Mevrouw L. H. A. Viehoff, coördinator geestelijke verzorging in verpleeghuizen namens het Humanistisch Verbond. Tel. 030-318145 (kant.) of 02942-1621 (thuis).

Schriftelijke sollicitaties kunnen binnen 14 dagen worden gericht aan de directeur van het Humanistisch Verbond, de heer H. Baas, Oudkerkhof 11, 3512 GH Utrecht.

VEEL WAARDERING VOOR INFORMATIE- NUMMER

Op 1 november startte officieel de groei-actie van het Humanistisch Verbond. Uitgangspunt was om door middel van een speciaal informatienummer van de „Humanist“ (met als titel „Humanisme wat is dat eigenlijk“) grotere bekendheid te geven aan het Humanisme en aan de doelstellingen en activiteiten van het HV. Voorop stond het behoud van het huidige ledenbestand met de mogelijkheid tot verdere groei van het aantal leden.

Na de verschijning van het speciale informatienummer in een oplage van 100.000 ging ook de begeleidende campagne van start. Zo hadden veel gemeenschappen speciale activiteiten opgezet en konden door het enthousiasme van de plaatselijke besturen en individuele leden duizenden informatienummers worden verspreid. Verder verzorgde de HV-televisie drie werwingsuitzendingen maakte ook de HV-radio onderdeel uit van deze publiciteitscampagne. Daarnaast verschenen er die eerste twee weken van november in een groot aantal dag- en weekbladen advertenties.

Uiteraard vormden alle individuele leden de sterkste spil in deze actie door dat ieder lid drie exemplaren van het informatienummer kreeg toegestuurd. We hebben de indruk gekregen dat velen inderdaad de moeite hebben genomen de twee extra exemplaren in hun omgeving te verspreiden.

4000 AANVRAGEN, TOT NU TOE 150 NIEUWE LEDEN

Nu, eind november kan er heel voorzichtig een tussenbalans worden opgemaakt. Gezien de algemene waardering voor het speciale informatienummer bij de gemeenschappen en veel individuele leden, kunnen we (uiteraard zeer voorzichtig met de natte vinger) toch wel vaststellen dat de campagne heeft voldaan aan het primaire doel: individuele leden te motiveren ook lid te blijven. Al is deze bewering natuurlijk pas veel later te staven aan de hand van harde cijfers over de schommelingen in de grootte van het ledenbestand. Maar als we het enthousiasme en de waardering als indicatie nemen, kan deze actie wat dit belangrijkste doel betreft, als een succes worden beschouwd.

Behalve de reeds genoemde „ongेरichte“ en daardoor nog niet exakt vast te stellen verspreiding van 40.000

exemplaren door individuele leden en gemeenschappen, reageerden tot nu toe ruim 4000 mensen telefonisch of schriftelijk, nieuwsgierig geworden naar wat dat humanisme dan eigenlijk wel is. Dit resulteerde tot nu toe in 150 nieuwe leden en zo'n 70 abonnees op de Humanist. Maar opvallend is dat nu de publiciteitscampagne formeel is beëindigd, de aanvragen voor informatie en aanmeldingen voor lidmaatschap pas echt op gang zijn gekomen. (HvH)

VERDWENEN MAAR NIET VERGETEN

Onder het motto „verdwenen maar niet vergeten“ start Amnesty International op 1 december een internationale campagne tegen „verdwijningen“. Naast vele andere organisaties ondersteunt ook het Humanistisch Verbond deze actie door de volgende verklaring tegen verdwijningen te onderschrijven.

Verontrust over het feit dat de werkgroep „verdwijningen“ van de Verenigde Naties in 1980 tussen 11.000 en 13.000 klachten ontving over „verdwijningen“, klachten komend uit 15 landen verspreid over heel de wereld, waaronder Argentinië, Chili, Ethiopië, de Filipijnen;

beseffend dat het werkelijke aantal „verdwenen“ personen veel hoger ligt en dat verwanten en vrienden in onmenselijke angst en onzekerheid achterblijven;

er zich van bewust dat „verdwijningen“ een Schending van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens inhouden en meer in het bijzonder van artikel 3, 5, 9, 10 en 11 die o.a. stellen dat iedereen recht heeft op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon, dat niemand onderworpen zal worden aan folteringen, willekeurige arrestatie en detentie, en dat iedereen recht heeft op een eerlijk en openbaar proces; wetende dat regeringen in veel gevallen verantwoordelijk zijn voor de „verdwijningen“;

verklaart dat regeringen en staatsveiligheidsdiensten die de ontvoering en „verdwijning“ van hun – al dan niet vermeende – politieke tegenstanders proberen in de doofpot te stoppen publiek verantwoordelijk moeten worden gesteld voor het lot van hun slachtoffers;

dringt aan bij de Nederlandse regering om actieve steun te verlenen aan het werk tegen „verdwijningen“ op internationaal vlak, o.a. van de VN-werkgroep rond „verdwijningen“; zegt haar steun toe aan de Campagne die Amnesty International organiseert tegen „verdwijningen“ en roept haar leden op deze actie actief te ondersteunen.

GEMEENSCHAPPEN

In de feestmaand december staan de activiteiten van de meeste gemeenschappen op een lager pitje dan in de andere maanden. Uit de bijeenkomsten die wél gehouden worden, volgt hieronder een greep:

De Bilt/Bilthoven nodigt alle leden en belangstellenden uit op een **koffieochtend** op 13 december a.s. om 11.00 uur aan de stamtafel van Kastanjehof, Kloosterlaan 1, Lage Vuursche. Doel is gezelligheid en onderlinge gesprekken, dus geen spreker of discussie.

In **Eindhoven** houdt op 13 december Dr. J. Schouten een lezing over „**Werk en vrije tijd in een leefbare toekomst**“. Plaats: J. Pels Wooncentrum, Geestaker te Eindhoven, aanvang 14.30 uur.

De vrouwengroep van **Eindhoven** praat op woensdag 16 december om 9.30 uur over het onderwerp „**Feestdagen, vretdagen?**“, eveneens in het J. Pels Wooncentrum. Inlichtingen: Els Venema, tel. 04904-2693.

De gemeenschap **Gorinchem** houdt op vrijdag 18 december een **astrologieavond** o.l.v. Herman Sternheim. Plaats: Vismarkt 10 te Gorinchem, aanvang 20.00 uur.

Rene Diekstra spreekt op 7 december om 20.00 uur in het Humanistisch Centrum, Laan Coppes van Cattenburch 72 in „**s-Gravenhage over Zelfdoding**“.

In samenwerking met HIVOS en HUMANITAS houdt de gemeenschap **Haarlem** een bijeenkomst, waarop de ontwikkelingssamenwerking centraal staat. Er wordt een film vertoond van een **HIVOS-project in Peru**, tevens zal er een verkieping zijn van **ABAL-artikelen**.

De avond vindt plaats op 8 december a.s. om 20.00 uur in het HUMANITAS-gebouw, Verspronckweg 39 in Haarlem. In **Haarlemmermeer** kan men op 13 december om 9.00 uur aantreden voor een gezamenlijke **winterwandeling**. Verzamelen bij het busstation op het Marktplaatsplein in Hoofddorp.

In **Rotterdam/Schiedam** wordt er op 16 december een algemene ledenvergadering gehouden, waar gesproken gaat worden over het beleid van de gemeenschap. De vergadering is in het Humanistisch Centrum, Provenierssingel 48 te Rotterdam en begint om 20.00 uur.

In de gemeenschap Groningen bestaan aparte korrespondentschappen, één ervan is **Zuidhorn**, waar op 10 december om 20.00 uur Frans van der Made praat over „**Oriëntatie**“ en plaatsbepaling in een veranderende wereld“.

Dit gebeurt bij de fam. Toren, Parklaan 6 in Zuidhorn, belangstellenden buiten Zuidhorn kunnen zich opgeven via tel. 05940-2600.

Jac van den Oort

ORIËNTATIE